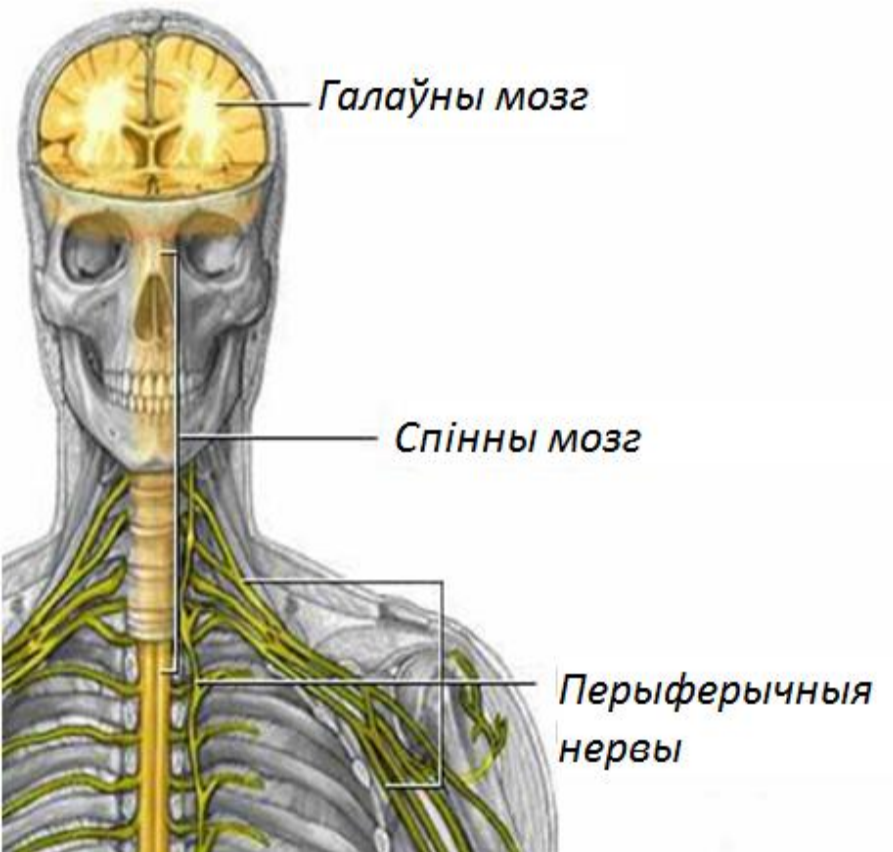

Нярвовая сістэма чалавека

Нярвовая сістэма

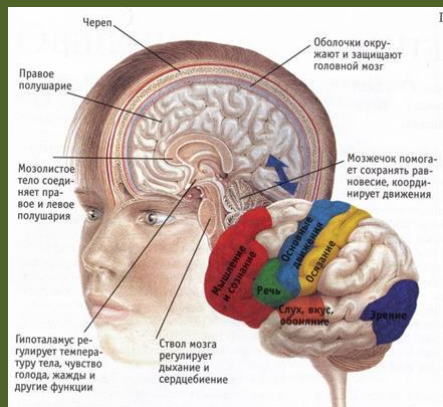

Нярвовая сістэма служыць для перадачы інфармацыі ад мозга да мышцаў і наадварот. Галаўны мозг- кантрольны цэнтр усяго арганізму, злучаецца са спінным мозгам, які знаходзіцца ўнутры хрыбта. Спінны мозг разгаліноўваецца на мноства нерваў, ланцужкі якіх цянуцца ў кожны вугалок арганізма. Нярвовая сістэма- гэта хуткасная магістраль з двухбаковым рухам.

НЕРВОВАЯ СИСТЕМА

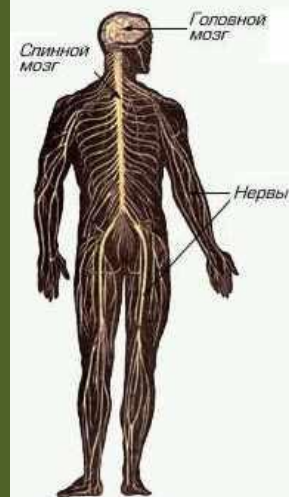
центральная

Головной мозг
Спинальный мозг

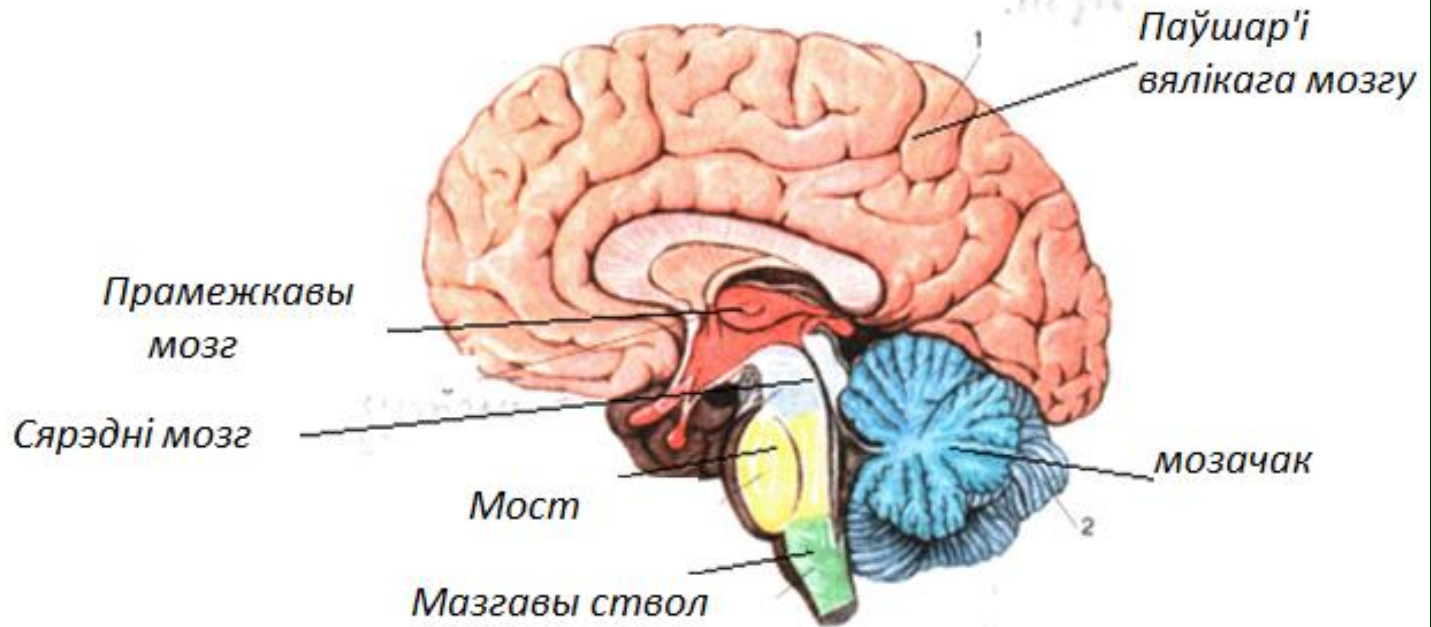

периферическая

Нервы и органы пациента

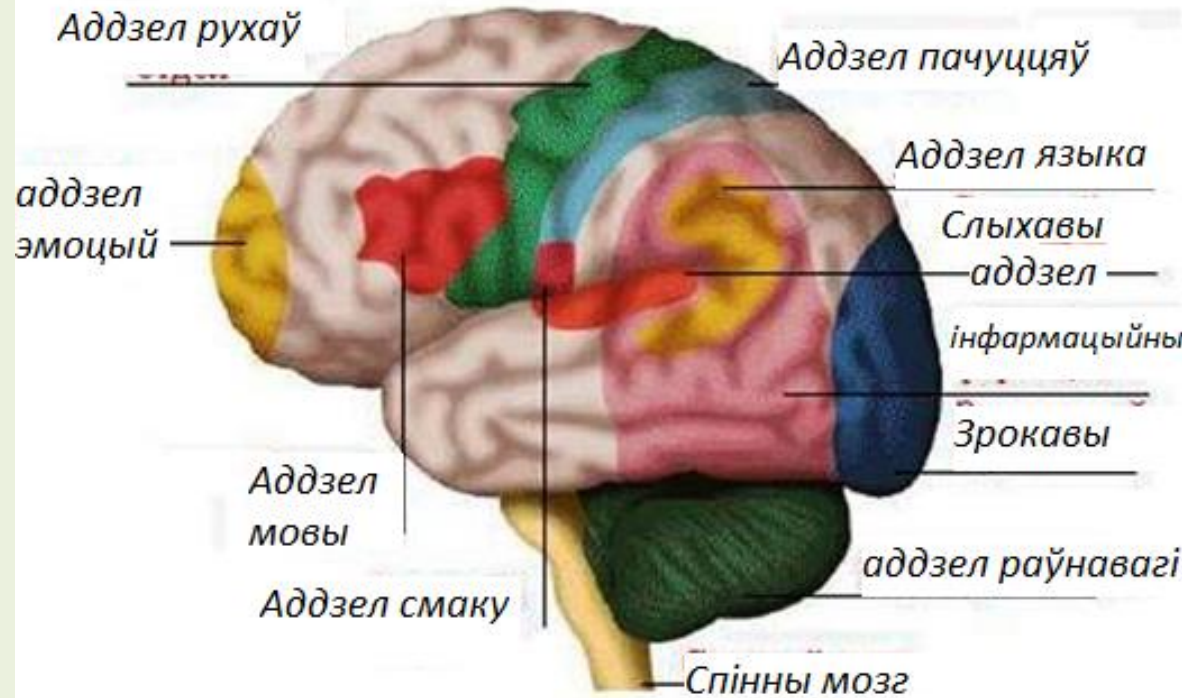
Галаўны мозг

Галаўны мозг складаецца з пяці аддзелаў: пярэдняга, прамежкавага, сярэдняга, задняга (мост і мозачак) і даўгаватага

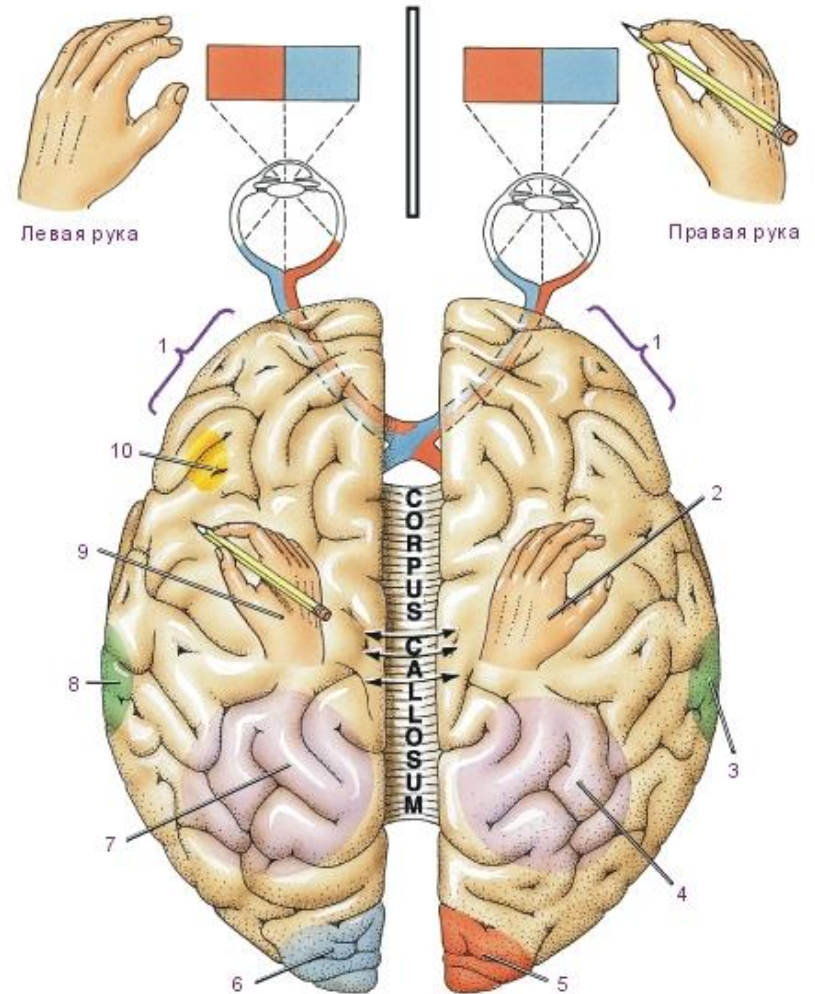
Кожная частка мозга адказная за нейкую функцыю

- ❖ Кожную секунду мозг атрымлівае і апрацоўвае мільярды няравных імпульсаў.
- ❖ Вялікі мозг падзелены на некалькі часткаў, кожная з якіх адказная за розныя функцыі
- ❖ Мозг адказвае за раўнавагу цела, а таксама за цягліцавую памяць (катанне на ровары, плаванне, танцы)

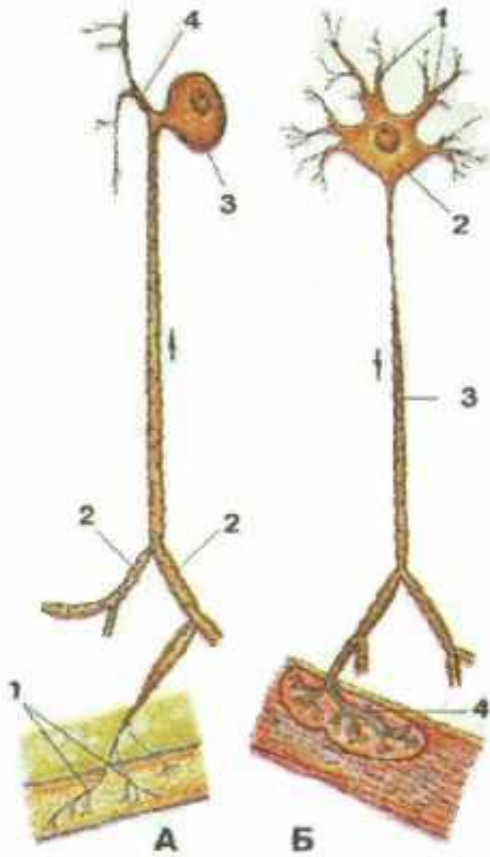

Паўшар'і галаўнога мозга

- ❖ Правае паўшар'е дапамагае нам мысліць творча, разумець гумар, успрымаць свет, як адзінае цэлае.
- ❖ Левае удзельнічае ў пісьме, ліку, дапамагае запамінаць словы, асмысліваць падзеі і з'явы.
- ❖ Таксама правае паўшар'е адказвае за левую частку цела, і наадварот.

Нейрон

Так называюцца нярвовыя клеткі. Бог уклаў у арганізм чалавека больш за сто мільярдаў такіх клетак. Адны з іх удзельнічаюць ва ўспрыняцці смаку, паху, дотыку, іншыя задзейнічаны ў працэсах руху і дзеяння арганізму, і галоўныя тыя, якія дапамагаюць думаць-ацэньваць сітуацыю і з дапамогай гэтага рабіць нейкія дзеянні.

Рэфлекс

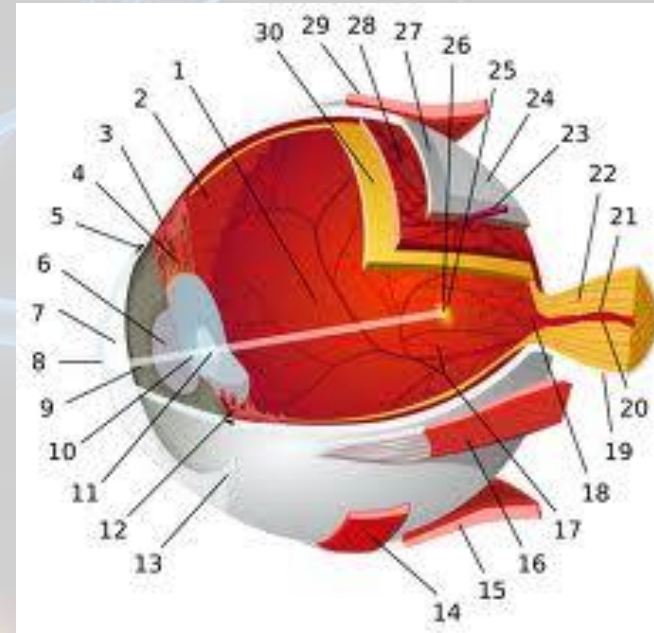
- Некаторыя дзеянні арганізм робіць аўтаматычна, без удзела нашага мыслення. Такія хуткія рэакцыі на знешнія раздражняльнікі называюць рэфлексамі.
- У такім выпадку працуе спінны мозг, гэта ён дае сігнал аддзёрнуць руку, калі мы дакрануліся да гарачага. Гэта сістэма аховы арганізма ад магчымай небяспекі.
- А сукупнасць клетак, якая прымае ўдзел у такіх дзеяннях, называецца рэцэптар.
- Асабліва шмат іх на твары, на падэшвах ног, на далонях, на языку, у носе. Яны дазваляюць нам адчуваць наваколле.

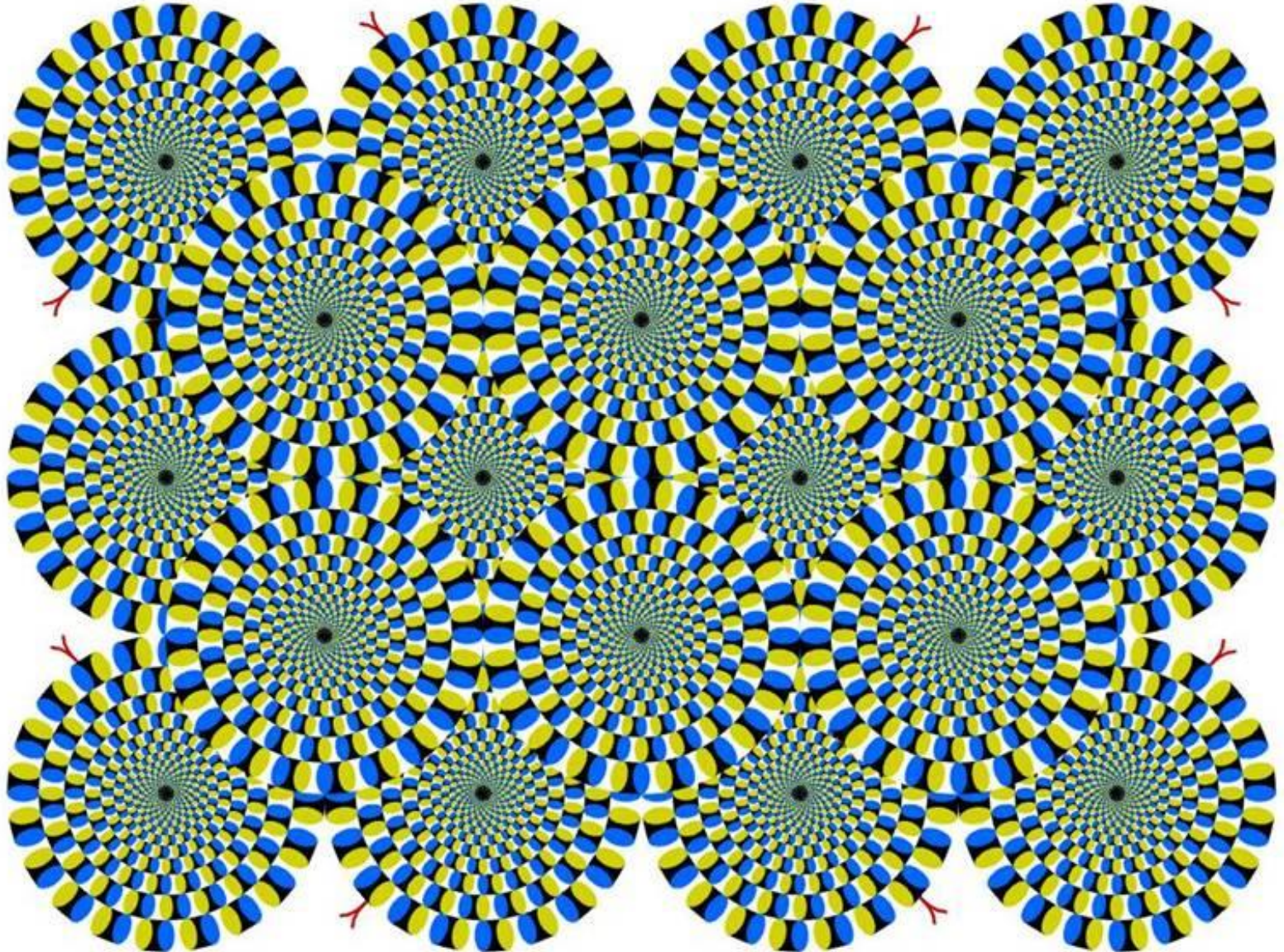
Органы пачуццяў. Зрок

Вочы- орган зроку- успрымае святло, якое адлюстроўваецца ад прадметаў вакол нас. Гэтае святло праз невялікую адтуліну- зрэнку трапляе на крышталік, лінзу, якая факусуе прамень. Пасля гэты прамень трапляе на сятчатку- заднюю абалонку вока, якая пранізана рэцэптарамі. Яны ўжо па нерву адпраўляюць атрыманую інфармацыю ў мозг для апрацоўкі.

Любы прадмет мы вызначаем па форме, памеру, яркасці і колеру, калі чагосці не хапае, мозг можа аўтаматычна ўявіць і дапоўніць прабелы. Ад гэтага ўзнікаюць ілюзій.

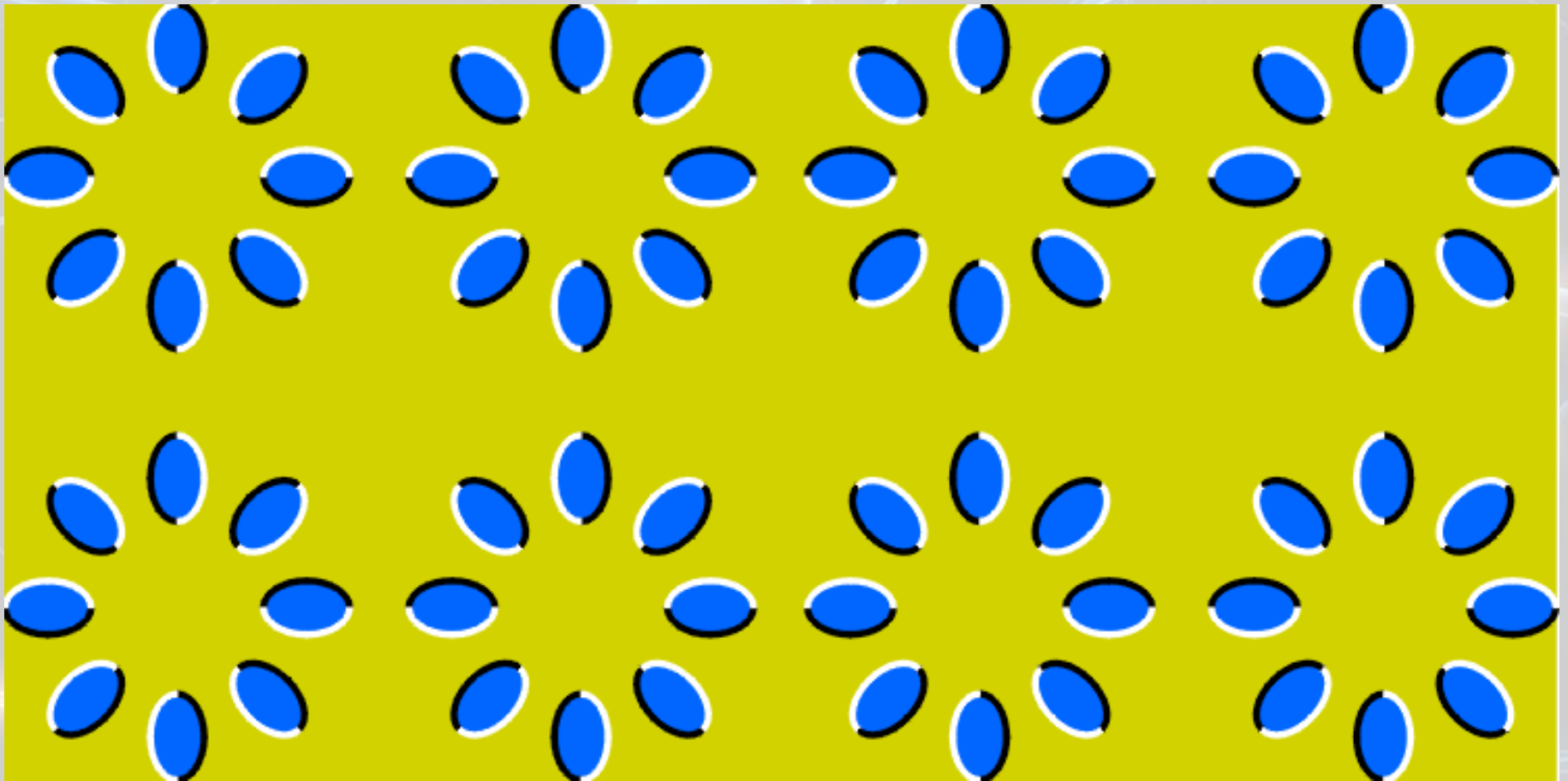

Усе малюнкi стаяць на месцы. Вока успрымае свiтло з розных вуглоў, малюнак з двух вачэй мозг збiрае ў адно...

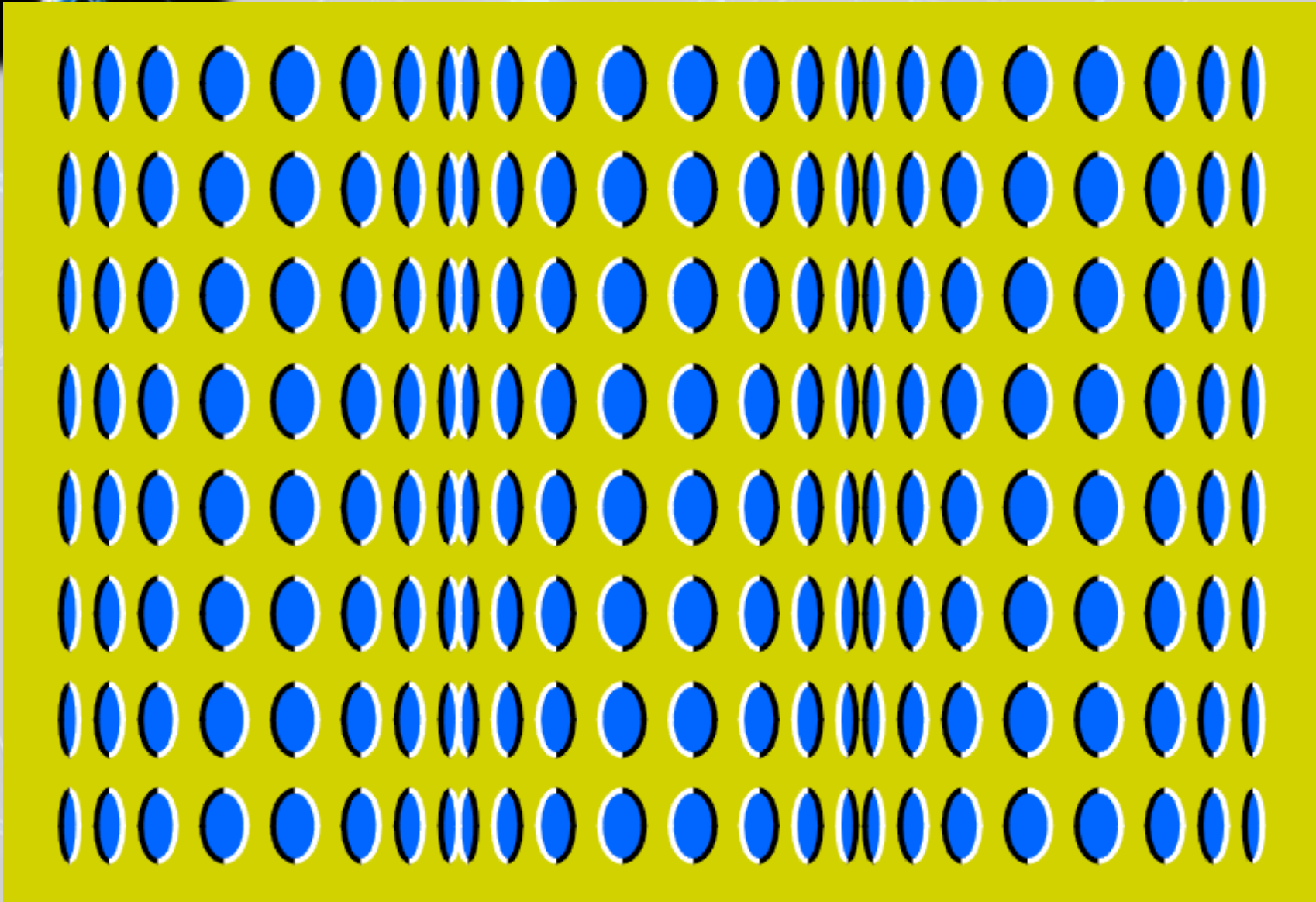

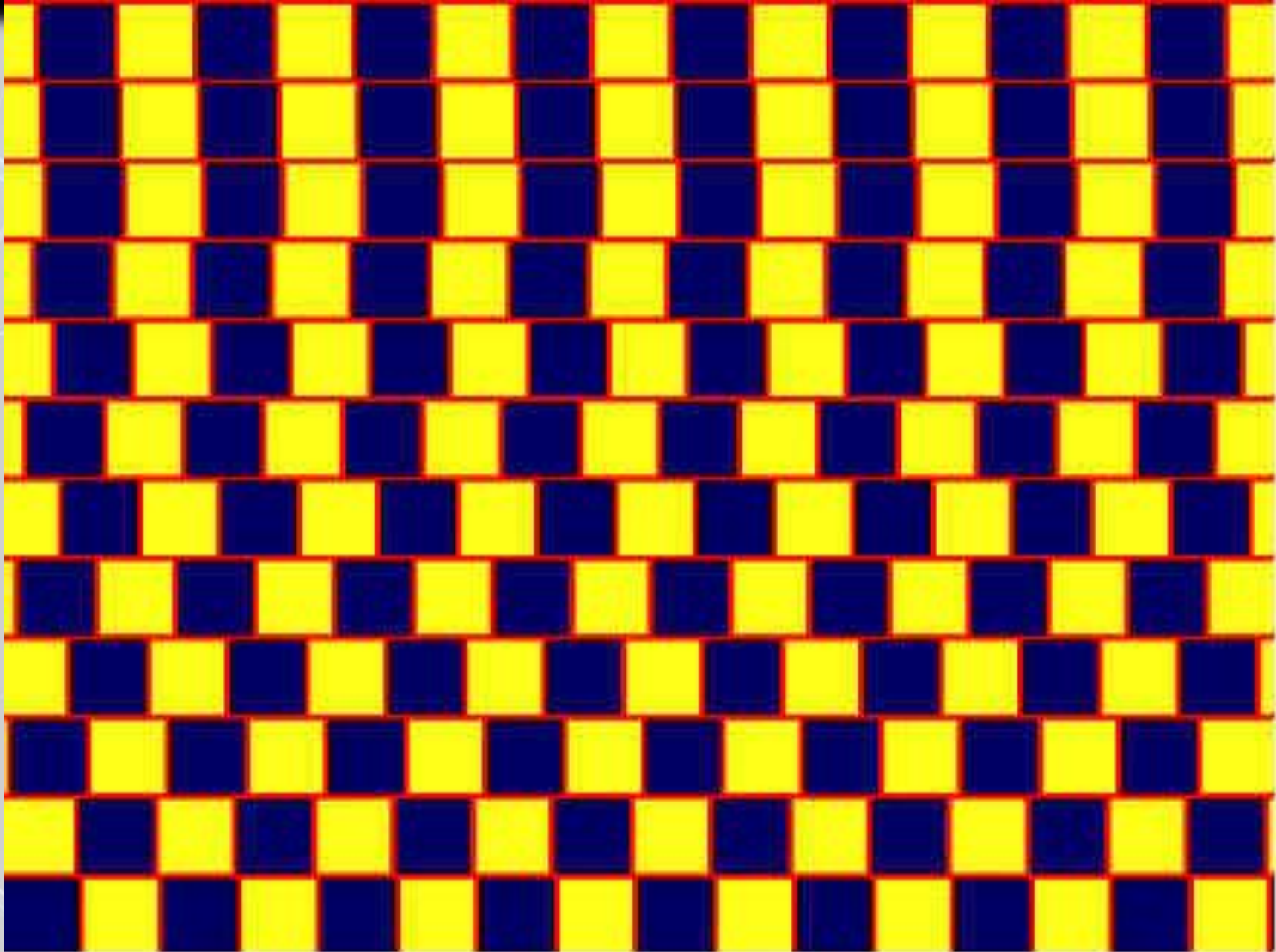
Зноў круціцца?

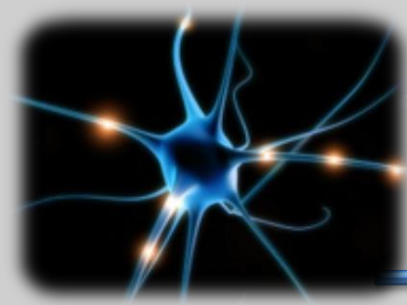

І зараз?

Чырвоныя лініі паралельныя!!!

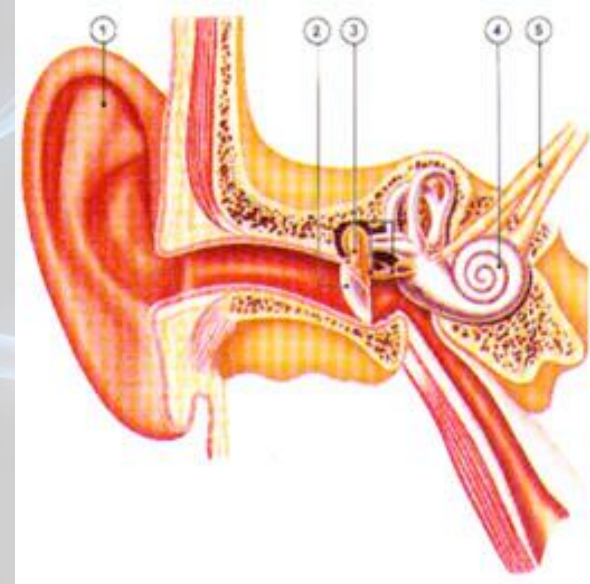
Органы пачуццяў. Слых

Гук- гэта хваляванні паветра. Наша вушная ракавіна ловіць хвалі, як локатар, атпраўляе іх унутр галавы, дзе хвалі стукаюцца аб барабанную перапонку.

Перапонка пачынае вібраваць і перадае рухі на тры костачкі: **МАЛАТОЧАК, КАВАДЛА, СТЭМЕЧКА**. Гэтыя косткі паўтараюць вібрацыі паветра і перадаюць зменшаныя хвалі яшчэ глыбей, на орган, які называецца **СЛІМАК**.

Слімак пранізаны няровнымі канчаткамі, якія перадаюць інфармацыю мозгу для апрацоўкі.

Вельмі громкія гукі могуць пашкодзіць гэтае хрупкае прыстасаванне. Таму трэба берагчы слых і радзей карыстацца навушнікамі.

Органы пачуццяў. Нюх.

Унутры носа знаходзяцца безліч нюхавых валаскоў, вельмі тонкіх і маленькіх, якія на сам рэч з'яўляюцца працягам нярвовых клетак. Гэтыя валаскі улоўліваюць лятучыя малекулы, якія адрываюцца ад рэчаў, ежы, кветак і г.д. Вылучаюць некалькі груп пахаў: араматныя, свежыя, рэзкія і гнілыя. А агулам пахаў некалькі тысяч.

Пахі часта могуць нагадаць нам нейкі момат або чалавека. Мозг вельмі дасканала звязвае пахі і малюнкі, якія бачаць вочы.

А калі у нас насмарк, валаскі заблакаваны і пахаў мы амаль не адчуваем... ☹

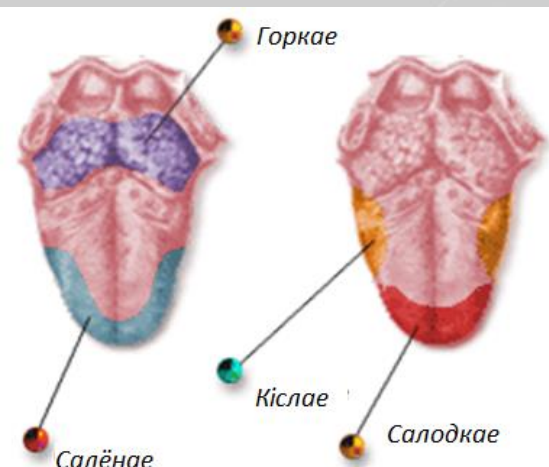

Органы пачууцяў. Смак

Смакі мы распазнаем нашым языком, дакладней маленькімі саскамі, якія пакрываюць амаль усю плошчу языка, а таксама частку нёба і глыткі.

Звычайна кажуць пра чатыры асноўных смака: салодкі, кіслы, горкі і салёны, але мы таксама адчуваем пякучы смак, тлусты, мясны, металічны, мятны, а таксама сумесі розных смакаў.

Каб адчуць смак, ежа павінна растварыцца ў сліне. Таму, калі дасканала жаваць ежу, яе смак раскрываецца польш поўна.

Органы пачуццяў. Дотык

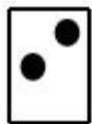
- Калі мы кажам пра дотык, то часцей за ўсё ўяўляем пальцы далоняў. І гэта слушна, бо хоць мы адчуваем дотык усім целам, але менавіта на падушках пальцаў няравных канчаткаў асабліва шмат
- Дотык дапамагае сляпым або глухім людзям кампенсаваць недахоп інфармацыі. Так сляпыя людзі могуць чытаць з дапамогай распрацаванага шрыфта, які ўяўляе сабой набор выпуклых кропак. Глухія людзі часта улоўліваюць нават самыя маленькія хваляванні зямлі або няроўнасці прадметаў, што звычайным людзям часамі не пад сілу.

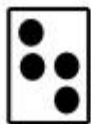
Шрыфт Брайля

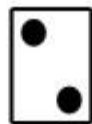
P (П)

F (Ф)

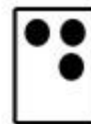
U (У)

M (М)

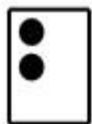
W (В)

B (Б)

Ts (Ц)

S (С)

O (О)

N (Н)

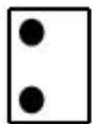
Z (З)

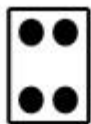
Dz (ДЗ)

T (Т)

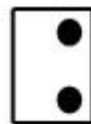
' (Б)

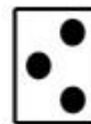
A (А)

L (Л)

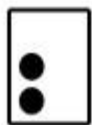
Y (Й)

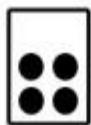
D (Д)

Ch (Ч)

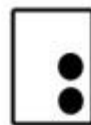
Sh (Ш)

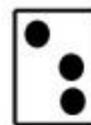
E (Э)

R (Р)

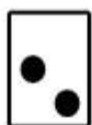
Zh (Ж)

J (Дж)

K (К)

H (Х)

I (Ы)

ʹ (R фран.)

ʸ (Г укр.)

G (Г)

Здаровая нярвовая сістэма

У нярвовай сістэмы ёсць некалькі ворагаў – невыкананне рэжыму дня, кепскі сон, ператамленне. Каб вучоба не выклікала стомы, трэба выконваць некаторыя правілы:

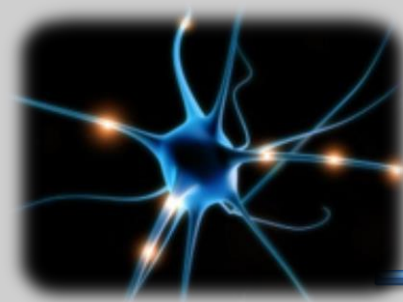
- Выкананне рэжыму дня
- Чарадаванне разумовай і фізічнай працы
- Чарадаванне навучання і адпачынку
- Лепшы адпачынак для мозгу – прагулка на свежым паветры або цікавая рухомая гульня.
- Падчас заняткаў тэлевізар, радыё і нават тэлефон павінны быць выключаны, каб не адводзілі ўвагі.
- Добры адпачынак – дапамагчы бацькам з хатнімі справамі
- Не растрайвацца па дробязях. Старацца заўсёды радавацца.
- Лепшы адпачынак – здаровы начны сон. Каб выспацца трэба класціся не пазней за 22 гадзіны.

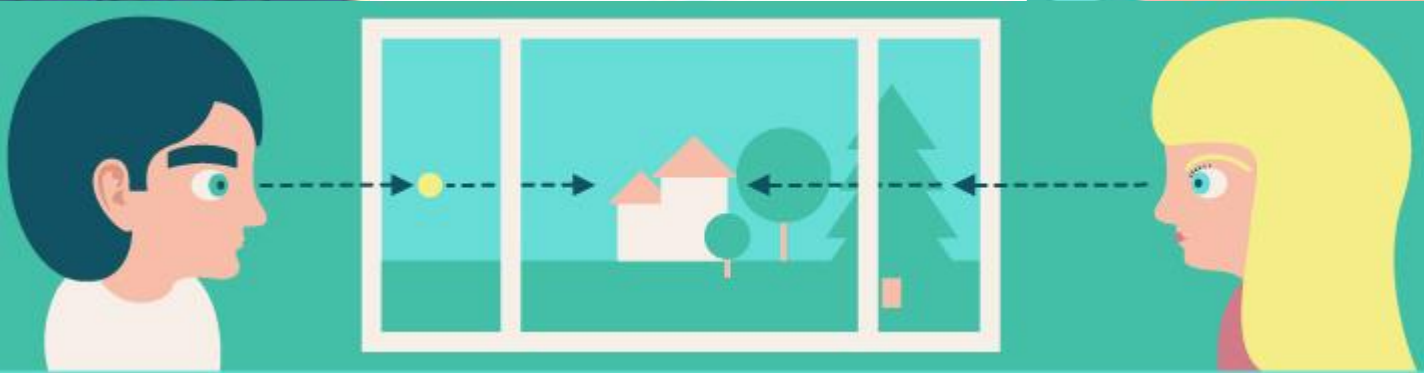
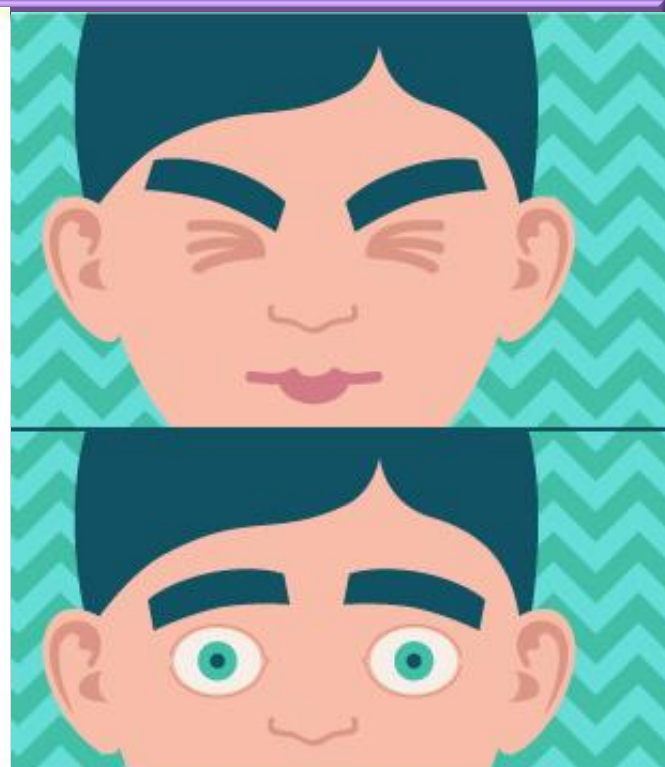
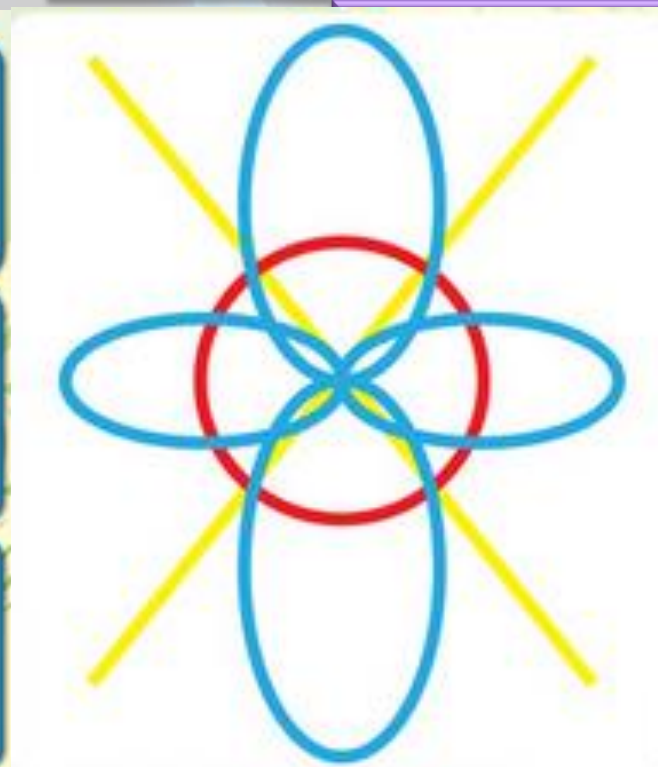
Захаваць добры зрок

- Госпад сам паклапаціўся пра тое, каб зберагчы нашы вочы. Бровы не дапускаюць пападання ў іх кропляў поту або дажджу, вейкі ахоўваюць ад пылу. Вочы знаходзяцца ў паглыбленні – вачніцах, тэта абараняе ад траўм. Слёзы амываюць і ачышчаюць вочы. Але і чалаве мусіць клапаціцца пра вочы:
 - Не церці вочы бруднымі рукамі;
 - Быць асцярожным з вострымі прадметамі
 - Прамываць вочы толькі пры бацьках
 - Праводзіць калі камп'ютэра і тэлевізара не болей за 1,5 гадзіны на дзень.
 - Рабіць зрокавую гімнастык пасля 20-25 хвілін напружанай працы вачэй
 - Есці прадукты багатыя вітамінам А

Зрокавая гімнастыка

Добры слых

- Каб захаваць добры слых трэба берагчы вушы.
- Бруд, інфекцыі і шум – галоўныя ворагі вушэй.
- Не знаходзіцца доўга ў шумных месцах (рок-канцэрты, аэрапорты, вакзалы), берагчы вушы ад рэзкага гуку, не слухаць громка музыку ў навушніках.
- Даглядаць вушыя ракавіны – мыць з мылам, вычысчаць ад серкі.
- Не калупацца ў вушах вострымі прадметамі.
- Калі баляць вушы, звяртацца да лекара.

